

SIKKERHETSDATABLAD

Perfekt Fönster & Snickeri Plus

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn : Perfekt Fönster & Snickeri Plus

Produktbeskrivelse : Vanntynnbart maling Utendørs

1.2 Relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen, og ikke-anbefalt bruk

Anbefalt bruk: Malerarbeid

1.3 Detaljer om leverandøren på sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Tikkurila Norge AS

Stanseveien 25

Norge

Telefon 22803290

Faks 22803291

Produsent eller Distributør

Tikkurila Sverige AB / Beckers Färg

120 86 Stockholm

Sverige

Telefon +46 (0)8 7756000

e-mail adresse til person ansvarlig for dette SDS : se.productsafety@tikkurila.com

databladet

1.4 Nødtelefonnummer

Telefonnummer : 112
(24h)

Nasjonalt rådgivingskontor/Giftinformasjonen

Telefonnummer : 225 913 00
(24h)

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av bestanddeler eller blanding

Produktdefinisjon : Blanding

Klassifisering i henhold til Forskrift (EC) 1272/2008 [CLP/GHS]

Aquatic Chronic 3, H412

Produktet er klassifisert som farlig ifølge forskrift (EU) 1272/2008 med endringer.

2.2 Etikettelementer

Signalord : Ingen signalord

Redegjørelser om fare : H412 - Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Redegjørelser om forholdsregler

Generelt : Ikke anvendelig.

Forebygging : P273 - Unngå utslipp til miljøet.

Respons : Ikke anvendelig.

Lagring : Ikke anvendelig.

Avhending : Ikke anvendelig.

Tilleggselementer på etiketter : Inneholder 3-iod-2-propynyl butylkarbamat (IPBC), 1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT) og (3:1)-blanding av: 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (C(M)IT/MIT (3:1)). Kan gi en allergisk reaksjon.
Bruk vernehansker.

Behandlet artikler

Produktet inneholder et biocid som beskytter produktet under lagring. Inneholder 1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT) og (3:1)-blanding av: 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (C(M)IT/MIT (3:1)). Malingen inneholder et biocid som beskytter den tørre malingsfilmen. Inneholder 3-jod-2-propynylbutylkarbamat (IPBC).

2.3 Andre farer

Andre farer som ikke fører til klassifisering : Ikke kjent.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Blandinger : Blanding

Navn på produkt/ bestanddel	Identifikatorer	%	Klassifisering Forskrift (EU) nr. 1272/2008 [CLP]	Merknader
3-iod-2-propynyl butylkarbamat (IPBC)	REACH #: 01-2120762115-60 EU: 259-627-5 CAS: 55406-53-6	<1	Acute Tox. 4, H302 Acute Tox. 3, H331 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1, H317 STOT RE 1, H372 (strupehode) Aquatic Acute 1, H400 (M=10) Aquatic Chronic 1, H410 (M=1)	-
1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT)	EU: 220-120-9 CAS: 2634-33-5	<0.05	Acute Tox. 4, H302 Skin Irrit. 2, H315 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Acute 1, H400 (M=1) Aquatic Chronic 2, H411	-
(3:1)-blanding av: 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (C(M)IT/MIT (3:1))	CAS: 55965-84-9 Innhold: 613-167-00-5	<0.0015	Acute Tox. 3, H301 Acute Tox. 2, H310 Acute Tox. 2, H330 Skin Corr. 1C, H314 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1A, H317 Aquatic Acute 1, H400 (M=100) Aquatic Chronic 1, H410 (M=100) EUH071 Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H-setningene overfor.	-

Merknader, om oppgitte, refererer til merknader gitt i Bilag VI, forordning 1272/2008.

Spesielle konsentrasjonsgrenser og ATE verdi

Navn på bestanddeler, Spesielle konsentrasjonsgrenser, ATE verdi
1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT) Skin Sens. 1, H317: C ≥ 0,05 % (3:1)-blanding av: 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (C(M)IT/MIT (3:1)) Skin Corr. 1C, H314: C ≥ 0,6 % Skin Irrit. 2, H315: 0,06 % ≤ C < 0,6 % Eye Dam. 1, H318: C ≥ 0,6 % Eye Irrit. 2, H319: 0,06 % ≤ C < 0,6 % Skin Sens. 1A, H317: C ≥ 0,0015 %

I følge produsentens nåværende kunnskap, og for anvendbare konsentrasjoner, finnes det ingen øvrige bestanddeler i produktet som er klassifisert som helse- eller miljøskadelig, og som skulle kreve rapportering i dette avsnittet eller er PBTs eller vPvBs, eller har blitt tildelt en administrativ norm og derfor skulle kreve rapportering i dette avsnittet.

Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	: I alle tvilstilfeller og ved vedvarende symptomer skal lege kontaktes. Vis om mulig dette sikkerhetsdatabladet eller etikett til legen.
Øyekontakt	: Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Skyll øyet med en myk stråle lunke vann mens øyelokkene løftes. Fortsett å skylle i minst 15 minutter.
Innånding	: Flytt til frisk luft.
Hudkontakt	: Vask huden grundig med såpe og vann eller bruk et anerkjent hudrensingsprodukt. Løsemidler eller tynnere må IKKE brukes.
Svelging	: Ved utilsiktet svelging skylles munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). Kontakt lege hvis større mengde er svelget eller ved vedvarende symptomer.

4.2 De viktigste symptomene og effektene, både akutte og forsinkede

 Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

4.3 Indikasjon av enhver øyeblikkelig medisinsk hjelp og spesialbehandling som er nødvendig

Ingen.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1 Slukkemidler

Egnete brannslukkingsmidler	: Bruk et brannslukningsmiddel som er egnet for omkringliggende brann. Anbefalt: Alkoholbestandig skum, CO ₂ , pulver eller vannspray.
Uegnete brannslukkingsmidler	: Ikke bruk direkte vannstråle som kan føre til at brannen sprer seg.

5.2 Spesielle farer forbundet med stoffet eller blandingen

Farer på grunn av stoffet eller blandingen	: Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig. Ved brann oppstår det tykk, svart røyk. Eksponering for spaltningsprodukter kan være helseskadelig.
Farlige forbrenningsprodukter	: Ved eksponering for høye temperaturer kan det produseres farlige spaltningsprodukter som karbonmonoksid og karbondioksid, røyk, nitrogenoksider osv.

5.3 Råd for brannmenn

Spesielle beskyttelses tiltak for brannmenn	: Bruk vandusj til å kjøle ned brannutsatte beholdere. Dette stoffet er farlig for vandige organismer. Slukkevann kontaminert med dette stoffet må samles opp og hindres i å slippe ut i vannløp, avløp eller kloakk.
Særlig verneutstyr for brannslukkingsmannskaper	: Egnede pusteutstyr kan være påkrevd.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer	: Se vernetiltakene som er oppført i avsnitt 7 og 8.

6.2 Forholdsregler for vern av miljø	: Skadelig for vannmiljø. Må ikke slippes ut i avløp, vannløp eller jord.

6.3 Metoder og materialer for begrensnings og opprenskning	: Begrens og samle spill med ikke brennbare absorberende materialer, f.eks. sand, jord, vermikulitt eller kiselgur, og plasser i beholder for deponering i henhold til lokale bestemmelser. Rengjøres fortrinnsvis med vann eller vaskemiddel. Unngå bruk av løsemidler.

6.4 Referanse til andre avsnitt

- : Se avsnitt 1 for nødkontaktinformasjon.
Se avsnitt 13 for flere opplysninger om avfallshåndtering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring**7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**

- : Unngå kontakt med huden og øynene. Unngå innånding av damp. Unngå innånding av pussestøv. Se avsnitt 8 for opplysninger om egnet personlig verneutstyr. Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der produktet håndteres og oppbevares. Vask hendene før pauser, og umiddelbart etter håndtering av produktet. Unngå utslipp til miljøet.

7.2 Forhold for sikker lagring, inkludert ev. uforenlighet

- : Lagres i original emballasje, beskyttet mot direkte solskinn i et tørt, kjølig og godt ventilert område, vekk fra uforenlige materialer (se Avsnitt 10) samt mat og drikke. Emballasjen skal holdes tett lukket. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Anbefalt lagringstemperatur er +5 °C ... +25 °C. Oppbevares frostfritt. Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser.

7.3 Spesifikk sluttbruk

- : Ingen.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse**8.1 Kontrollparametere****Administrative normer**

Ingen kjente eksponeringsgrenser.

Anbefalt overvåkningstiltak : Om dette produktet inneholder komponenter med yrkeshygieniske grenseverdier, kan personlig overvåkning, atmosfæreovervåkning, overvåkning av arbeidsstedet eller biologisk overvåkning for å fastslå effektiviteten på avtrekk eller andre vernetiltak eller og/eller behovet for bruk av personlig åndedrettsvern være nødvendig.

DNEL-er/DMEL-er

Ingen DNEL-er/DMEL-er tilgjengelige.

PNEC-er

Ingen PNEC-er tilgjengelige.

8.2 Eksponeringskontroll**Egnede konstruksjonstiltak**

☑ Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Følg regelverk for helse og sikkerhet på arbeidsplassen.

Individuelle vernetiltak**Øye-/ansiktsvern**

- : ☑ Øyevernutstyr skal brukes når det er sannsynlighet for eksponering.

Håndvern

- : ☑ Bruk vernehansker. Hanskene skal skiftes ut jevnlig, og hvis de viser tegn til skade på hanskematerialet. Anvisningene og informasjonen som gis av hanskeprodusenten, når det gjelder bruk, oppbevaring, vedlikehold og utskifting må følges.
Anbefalt hanskemateriale (EN374):
> 8 timer (gjennombruddstid): nitrilgummi
Anbefales ikke: PVA - hansker

Hudvern

- : ☑ Bruk hensiktsmessige verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt.

Åndedrettsvern

- : ☑ Vernemaske er ikke relevant ved normal bruk av produktet. Bruk pusteapparat med filter av typen P2 ved sliping (EN149:2001). Vær sikker på at du bruker godkjent/sertifisert åndedrettsvern eller tilsvarende. Kontroller at masken er tett og skift filter i tide.

Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen

- : For informasjon om tiltak for å begrense miljøeksponeringen, se avsnitt 13 for instruksjoner ved disponering, avsnitt 7 for håndtering og lagring og avsnitt 1.2 for relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og ikke-anbefalt bruk.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand	: Væske.
Farge	: Diverse
Lukt	: Svak lukt.
Luktterskel	: Ikke relevant for risikovurdering av produktet.
pH	: 7.5 til 8.5
Smeltepunkt/frysepunkt	: 0°C (vann)
Utgangskokepunkt og - kokeområde	: 100°C (vann)
Flammepunkt	: >100 °C
Fordamping	: Ikke relevant for denne type produkt.
Antennelighet (fast stoff, gass)	: Ikke anvendelig. Flytende produkt.
Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser	: Ingen brennbare bestanddeler.
Damptrykk	: 3.2 kPa [romtemperatur] (vann)
Damp tetthet	: Ikke relevant for risikovurdering av produktet.
Tetthet	: 1 til 1.1 g/cm ³
Løselighet(er)	: Blandbar med vann.
Fordelingskoeffisient oktanol/ vann	: Ikke anvendelig.
Selvantennelsestemperatur	: Ikke relevant for denne type produkt.
Dekomponeringstemperatur	: Ikke relevant for risikovurdering av produktet.
Viskositet	: Ikke relevant for risikovurdering av produktet.
Eksplosjonsegenskaper	: Inneholder ingen eksplosive materialer.
Oksidasjonsegenskaper	: Ingen oksiderende bestanddeler.

Partikkelegenskaper

Middels partikkelstørrelse : Ikke anvendelig.

9.2 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Ingen tilleggsinformasjon.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet : Se Avsnitt 10.5.

10.2 Kjemisk stabilitet : Stabilt under anbefalte vilkår for oppbevaring og håndtering (se Avsnitt 7).

10.3 Mulighet for skadelige reaksjoner : Ved lagring og bruk under normale forhold vil det ikke oppstå farlige reaksjoner.

10.4 Forhold som skal unngås : Unngå sterk varme eller kulde.

10.5 Uforenlige stoffer : Oppbevares adskilt fra følgende materialer for å unngå kraftige eksotermiske reaksjoner:
oksiderende midler
kraftige syrer
kraftige alkali

10.6 Farlige nedbrytingsprodukter : Ved eksponering for høye temperaturer kan det produseres farlige spaltningsprodukter som karbonmonoksid og karbondioksid, røyk, nitrogenoksider osv.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1 Informasjon om fareklasser i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008

 Det finnes ingen tilgjengelige data om selve produkt.

Produktet er ikke klassifisert som farlig ifølge forskrift (EF) 1272/2008 med endringer.

Langvarig eksponering ved innånding kan føre til irritasjon i luftveiene. Forlenget eller gjentatt kontakt kan overvinne huden og medføre irritasjon, sprekker og/eller dermatitt.

Akutt toksisitet

Ikke klassifisert.

Irritasjon/korrosjon

Ikke klassifisert.

Overfølsomhet

 Ikke klassifisert.

Produktet inneholder sensibiliserende stoffer som er nevnt i avsnitt 2 og 3.

Mutasjonsfremmende karakter

Ikke klassifisert.

Kreftfremkallende egenskap

Ikke klassifisert.

Reproduktiv giftighet

Ikke klassifisert.

Fosterskadelige egenskaper

Ikke klassifisert.

Toksisitet for angitt målorgan (enkelteksponering)

Ikke klassifisert.

Toksisitet for angitt målorgan (gjentatt eksponering)

Ikke klassifisert.

Fare for aspirering

Ikke klassifisert.

11.2 Informasjon om andre farer

11.2.1 Hormonforstyrrende egenskaper

Ikke anvendelig.

11.2.2 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

Det er ikke utført økologisk testing av dette produktet.

Produktet er klassifisert som miljøfarlig i henhold til forskrift (EU) 1272/2008.

Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Må ikke slippes ut i avløp, vannløp eller jord.

12.1 Toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Eksponering
 3-iod-2-propynyl butylkarbamat (IPBC)	EC50 0.053 mg/l	Alge	72 timer
	EC50 0.16 mg/l	Dafnie	48 timer
	LC50 0.067 mg/l	Fisk	96 timer
	NOEC 0.05 mg/l	Dafnie - Daphnia magna	21 dager
1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT)	Akutt EC50 0.36 mg/l	Alge - Skeletonema costatum	72 timer

Akutt LC50 0.74 mg/l

Fisk

96 timer

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Navn på produkt/ bestanddel	Halveringstid i vann	Fotolyse	Biologisk nedbrytbarhet
3:1)-blanding av: 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (C (M)IT/MIT (3:1))	-	-	Lett

12.3 Bioakkumuleringspotensial : Ingen spesifikke data.

12.4 Jordmobilitet

Fordelingskoeffisient for jord/vann (K_{oc}) : Ikke kjent.

Mobilitet : Ikke kjent.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderinger

Denne blandingen inneholder ikke stoffer som er vurdert å være en PBT eller en vPvB.

12.6 Hormonforstyrrende egenskaper : Ikke anvendelig.

12.7 Andre skadevirkninger : Ikke kjent.

AVSNITT 13: Instruks ved disponering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt

Metoder for avhending : Fjern mest mulig maling fra verktøyet før rengjøring. Produktrester samles opp i egnet avfallsbeholder. Flytende rester er spesialavfall og må ikke tømmes i avløp eller vassdrag men leveres til lokal miljøstasjon. Produktrester skal leveres til godkjente mottaker av denne typen avfall.

Den europeiske avfallslisten (EAL)

Avfallskode	Avfallsbetegnelse
08 01 11*	maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre helsefarlige stoffer

Hvis dette produktet blandes med annet avfall, kan det hende at den originale avfallsproduktkoden ikke lenger gjelder, og den korrekte koden må tildeles. Kontakt lokale avfallsmyndigheter for ytterligere informasjon.

Emballasje

Metoder for avhending : Tomme malingsspann skal behandles i henhold til lokale krav, eller resirkuleres.

Spesielle forholdsregler : Ingen tilleggsinformasjon.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

Dette produktet faller ikke inn under reguleringer for transport iht. ADR/RID, IMDG.

	ADR/RID	IMDG
14.1 FN-nummer eller ID-nummer	Ikke regulert.	Not regulated.
14.2 Korrekt transportnavn, UN	-	-
14.3 Transportfareklasse (r)	-	-
14.4 Emballasjegruppe	-	-
14.5 Skadevirkninger i miljøet	Nei.	No.

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren : **Transport innenfor brukerens anlegg**: produktet skal alltid transporteres i lukkede beholdere som står oppreist. Det må sikres at personer som transporterer produktet har fått opplæring i hva som skal gjøres ved uhell eller utslipp.

14.7 Bulktransport til sjøs i henhold til IMO-instrumenter : Ikke kjent.

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger

15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter eller lovverk som er spesifikke for stoffet eller blandingen

EU-forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH)

Andre EU regler

Stoffliste for Europa : Minst én av bestanddelene er ikke listet opp.

Vedvarende organiske forurensende stoffer

Ikke listeført.

VOC Direktivet : Produktet omfattes av direktiv 2004/42/EC.

VOC max value (g/l) : 130

Nasjonale forskrifter

Produktregistreringsnummer : 637821, 637822, 637823

15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering : Dette produktet inneholder stoffer som fremdeles krever sikkerhetsvurderinger for kjemiske stoffer.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

 Angir informasjon som er endret fra tidligere versjon.

Forkortelser og akronymer : ATE = Akutt toksisitets estimat
 CLP = Klassifisering, merking og innpakning
 DMEL = Oppnådd minimalt effekt nivå
 DNEL = Oppnådd ingen effekt nivå
 EUH statement = CLP-spesifikk fareerklæring
 PBT = Persistent, Bioakkumulerbar og Giftig
 PNEC = Forutsatt ingen effekt konsentrasjon
 RRN = REACH registrerings nummer
 vPvB = Meget persistente og meget bioakkumulerende

Fremgangsmåte for avledning av klassifisering etter forskriften (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassifisering

Justering

 Aquatic Chronic 3, H412

Kalkuleringsmetode

Fullstendig tekst for forkortede H-setninger

: H301	Giftig ved svelging.
H302	Farlig ved svelging.
H310	Dødelig ved hudkontakt.
H330	Dødelig ved innånding.
H331	Giftig ved innånding.
H314	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H372	Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H400	Meget giftig for liv i vann.
H410	Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
EUH071	Etsende for luftveiene.

Fullstendig tekst for klassifiseringer [CLP/GHS]

: Acute Tox. 2	AKUTT TOKSISITET - Kategori 2
Acute Tox. 3	AKUTT TOKSISITET - Kategori 3
Acute Tox. 4	AKUTT TOKSISITET - Kategori 4
Aquatic Acute 1	FARE I VANNMILJØ (AKUTT) - Kategori 1
Aquatic Chronic 1	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 1
Aquatic Chronic 2	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 2
Aquatic Chronic 3	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 3
Eye Dam. 1	ALVORLIG ØYESKADE/-IRRITASJON - Kategori 1
Skin Corr. 1C	ETSER/IRRITERER HUD - Kategori 1C
Skin Irrit. 2	ETSER/IRRITERER HUD - Kategori 2
Skin Sens. 1	OVERØMFINTLIGHET PÅ HUDEN - Kategori 1
Skin Sens. 1A	OVERØMFINTLIGHET PÅ HUDEN - Kategori 1A
STOT RE 1	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (GJENTATT EKSPONERING) - Kategori 1

Utgitt dato/ Revisjonsdato : 8/31/2023

Dato for forrige utgave : 12/21/2022

Versjon : 6

Merknad til leseren

Dette sikkerhetsdatablad er utarbeidet i henhold til (EF) nr. 1907/2006 (REACH), Vedlegg II (EU) nr. 878/2020. Informasjonen gitt i dette sikkerhetsdatablad er basert på nåværende kunnskapsnivå og på gjeldende lover. Informasjonen gitt i dette sikkerhetsdatablad er ment som en beskrivelse av de sikkerhetstiltak som er nødvendig for vårt produkt: det er ikke ment som en garanti for produktets egenskaper.